

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО
МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

30.04.2024 № 70/50-р/к

Справа № 7/02-1-23

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КОМУНСЕРВІС» (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом) , далі – КП «КОМУНСЕРВІС», Підприємство) протягом періоду 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

КП «КОМУНСЕРВІС» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що видавались споживачам, визначало конкретний тип засобу обліку холодної води для встановлення.

Такі дії могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

За результатами розгляду справи № 7/02-1-23 такі дії КП «КОМУНСЕРВІС» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «КОМУНСЕРВІС» накладено штраф у розмірі 34 000,00 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 7/02-1-23 про

порушення КП «КОМУНСЕРВІС» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань в Полтавській області Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 18.04.2024 № 70-03/201-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 05.01.2023 № 70/1-рп/к розпочато розгляд справи № 7/02-1-23 за ознаками вчинення КП «КОМУНСЕРВІС» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Справа).
- (2) Листом від 05.01.2023 № 70-02/П-35 Відділення направило до КП «КОМУНСЕРВІС» копію розпорядження про початок розгляду Справи.
- (3) Відповідно до повідомлення про вручення поштового відправлення лист 05.01.2023 № 70-02/П-35 отримано КП «КОМУНСЕРВІС» 17.01.2023.
- (4) Листом від 18.04.2024 № 70-02/П-1209 Відділення направило до КП «КОМУНСЕРВІС» копію подання з попередніми висновками у Справі.
- (5) Листом від 24.04.2024 № 117/01-10 КП «КОМУНСЕРВІС» (вх. від 24.04.2024 № 70-01/1042) надало Відділенню відповідь на подання з попередніми висновками у Справі.

2. Відповідач

- (6) Відповідачем у Справі є КП «КОМУНСЕРВІС», яке є юридичною особою, дата проведення державної реєстрації 24.11.2003, місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом). Основним видом діяльності КП «КОМУНСЕРВІС» є (інформація з обмеженим доступом).
- (7) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «КОМУНСЕРВІС» є суб'єктом господарювання.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (8) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (9) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (10) У відповідності до пункту 3.3 Методики визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установлення переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (11) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є КП «КОМУНСЕРВІС» — суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (12) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (13) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (14) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (15) КП «КОМУНСЕРВІС» здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на підставі ліцензії, виданої ПОЛТАВСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ від 29.06.2011 № 263.
- (16) Отже, КП «КОМУНСЕРВІС» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (17) Товаром, який становить об'єкт аналізу щодо визначення монопольного становища у Справі, є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (18) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів

(товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (19) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.
- (20) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «КОМУНСЕРВІС», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством на платній основі.
- (21) Відповідно до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- а) споживчі характеристики:*
- (22) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (23) У визначенні статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (в редакції, яка діяла до 07.08.2023):
- централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - централізоване водовідведення – господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (24) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (в редакції, яка діяла до 07.08.2023) правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (25) Відповідно до статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (в редакції, яка діяла з 07.08.2023) підприємства питного водопостачання мають право, зокрема, видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.
- (26) Згідно із частиною першою статті 22 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (набрав чинності з 07.08.2023) приєднання до систем централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.
- (27) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами, в редакції від 13.07.2021) (далі – Правила № 190).

- (28) Відповідно до термінів, визначених Правилами № 190, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі – технічні умови) – комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (29) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені розділом III Правил № 190.
- (30) Пунктами 1, 2 розділу III Правил № 190 передбачено, що приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання. Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.
- (31) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил № 190 технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
 - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
 - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
 - термін дії технічних умов.
- (32) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил № 190 технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (33) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.
- (34) Відповідно до інформації КП «КОМУНСЕРВІС», наданої листом від 29.03.2024 № 75/01-10 (вх. від 29.03.2024 № 70-01/796), мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходяться на балансі Підприємства з 29.10.2003.

- (35) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який надає такі послуги, тобто КП «КОМУНСЕРВІС».
- (36) Послуги за споживчими характеристиками мають своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. Процес видачі технічних умов є частиною технологічного процесу надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.

б) умови споживання:

- (37) Умови споживання Послуг визначені пунктами 3-6 розділу III Правил № 190.
- (38) Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач подає виконавцю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 розділу III Правил № 190.
- (39) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил № 190 за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (40) Отже, передумовою надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

в) умови реалізації:

- (41) Як вже вище зазначалось, послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються на платній основі.
- (42) Для отримання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач надає виконавцю документ, що підтверджує оплату зазначених послуг (квитанцію, платіжне доручення тощо).
- (43) За результатами розгляду заяви та доданих документів, виконавець послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначений Правилами № 190 строк видає споживачу технічні умови.

г) ціна:

- (44) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил № 190 собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (45) Розрахунок вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється виконавцем послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.

- (46) Порядок визначення вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на даний час не врегульовано нормативно-правовими актами, тобто на ці послуги діє вільне ціноутворення.
- (47) Згідно з інформацією, наданою КП «КОМУНСЕРВІС» листами від 13.09.2022 № 25/01-10 (вх. від 13.09.2022 № 70-01/1290) та від 29.03.2024 № 75/01-10 (вх. від 29.03.2024 № 70-01/796), вартість послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до наказів по Підприємству:
- від 15.12.2020 № 168/о «Про зміну вартості послуг, які надає комунальне підприємство «Комунсервіс» становила 1 134,59 грн;
 - від 16.05.2022 № 65/о «Про зміну вартості послуг, які надає комунальне підприємство «Комунсервіс» становила 2000,00 грн. для всіх категорій споживачів.
- (48) Отже, виходячи з наведеного, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (49) Споживачами послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (50) Згідно з пунктом 5.1 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, окремими з яких є наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, подібність якісних показників, взаємозамінність товарів з точки зору їх виробництва.
- (51) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (52) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;

– взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (53) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (54) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (55) Згідно з пунктом 2 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (втрата чинності 01.05.2022) (далі – Правила № 630):
- централізоване постачання холодної та гарячої води – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;
 - централізоване водовідведення – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.
- (56) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (набрання чинності з 04.02.2022, зі змінами) (далі – Правила № 690), ці Правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (57) Послуги не мають товарів-замінників, оскільки саме без технічних умов неможливо здійснити приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (58) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (59) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (60) Отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.

- (61) КП «КОМУНСЕРВІС» листами від 24.11.2021 № 255/01-10 (вх. від 26.11.2021 № 70-01/6543), від 13.09.2022 № 25/01-10 (вх. від 13.09.2022 № 70-01/1290) та від 29.03.2024 № 75/01-10 (вх. від 29.03.2024 № 70-01/796) повідомило, що протягом періоду 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Хорол Лубенського району Полтавської області.
- (62) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі КП «КОМУНСЕРВІС».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (63) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (64) Відповідно до інформації КП «КОМУНСЕРВІС», наданої листами від 13.09.2022 № 25/01-10 (вх. від 13.09.2022 № 70-01/1290), від 14.07.2023 №210/01-10 (вх. від 14.07.2023 №70-01/1605) та від 29.03.2024 № 75/01-10 (вх. від 29.03.2024 № 70-01/796) Підприємством видано замовникам (фізичним особам, суб'єктам господарювання) технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення:
- за 2021 рік 9 шт. на суму *інформація, доступ до якої обмежено*;
 - за 2022 рік 3 шт. на суму *інформація, доступ до якої обмежено*;
 - за 2023 рік – 0;
 - за січень-березень 2024 року – 0.
- (65) Протягом періоду 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року КП «КОМУНСЕРВІС» є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі КП «КОМУНСЕРВІС».
- (66) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено період 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року. В зазначений період незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

- (67) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

- (68) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (69) Суміжний ринок – товарний ринок, що перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (70) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуг з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (71) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринки централізованого водопостачання та водовідведення є в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (72) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (73) Ринок послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (74) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (75) Частиною другою статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (76) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема забезпечувати надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.

- (77) КП «КОМУНСЕРВІС» є суб'єктом природних монополій. При цьому, саме на суб'єктів природних монополій покладено обов'язок щодо видачі технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва.
- (78) Окрім зазначеного, основними бар'єрами вступу на ринок є обмеження, пов'язані з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (79) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (80) Таким чином, КП «КОМУНСЕРВІС» протягом періоду 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Нормативно-правове регулювання

- (81) Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічні умови – це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які мають відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та електронних комунікацій.
- (82) Згідно з частиною другою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває в її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно із поданою нею заявою.
- (83) Пунктом 4.1 розділу IV Правил № 190 (в редакції від 26.11.2012, що діяла до 13.07.2021) визначено, що для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:
- заяву;
 - опитувальний лист за формою згідно з додатком 2;
 - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.
- (84) У Додатку 1 до Правил № 190 (в редакції від 26.11.2012, що діяла до 13.07.2021) наведено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.
- (85) Зазначеною формою (була чинна до 13.07.2021) передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:

- основні відомості, в яких відображається, зокрема, інформація про замовника, об'єкт будівництва;
 - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо та, зокрема, в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» форми технічних умов передбачено, що «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати (місце установки, тип лічильника, діаметр)». Тобто, не передбачено встановлення конкретного типу водолічильника пунктом 8 зазначеного розділу форми технічних умов;
 - умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.
- (86) Відповідно до пункту 3 розділу III Правил № 190 для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:
- заяву;
 - опитувальний лист (додаток 3);
 - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
 - копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
 - вкопювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
 - копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);
 - розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;
 - у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.
- (87) У Додатку 2 до Правил № 190 наведено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.
- (88) Зазначеною формою (чинна з 13.07.2021) передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:
- основні відомості, в яких відображається, зокрема, інформація про замовника, об'єкт будівництва;
 - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо та, зокрема, в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» форми технічних умов передбачено, що «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати (місце установки, тип лічильника, діаметр)». Тобто, не передбачено встановлення конкретного типу водолічильника пунктом 8 зазначеного розділу форми технічних умов;
 - умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.

- (89) Отже, у разі звернення замовника до виробника послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з приводу видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення, йому видається документ – технічні умови. При цьому, заявником подається заява на видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення та комплект документів до неї.
- (90) Таким чином, з урахуванням викладеного, пунктом 8 розділу «Умови водопостачання» вищезазначених форм технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення у редакціях, які діяли до 13.07.2021 та діють з 13.07.2021, не передбачено встановлення одного конкретного типу лічильника холодної води.

4.2. *Обставини Справи*

- (91) Відділенням встановлено, що відповідно до інформації КП «КОМУНСЕРВІС», наданої листами від 24.11.2021 № 255/01-10 (вх. від 26.11.2021 № 70-01/6543), від 13.09.2022 № 25/01-10 (вх. від 13.09.2022 № 70-01/1290), від 14.07.2023 № 210/01-10 (вх. від 14.07.2023 № 70-01/1605) та від 29.03.2024 № 75/01-10 (вх. від 29.03.2024 № 70-01/796) Підприємством видавались замовникам (фізичним особам, суб'єктам господарювання) технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення протягом періоду 2021-2022 років. Протягом періоду з грудня 2022 року по березень 2024 року, фактично, КП «КОМУНСЕРВІС» технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення замовникам не видавались, у зв'язку із відсутністю звернень замовників, але форма технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення Підприємства не змінювалась та наразі залишається чинною.
- (92) КП «КОМУНСЕРВІС» листами від 24.11.2021 № 255/01-10 (вх. від 26.11.2021 № 70-01/6543), від 13.09.2022 № 25/01-10 (вх. від 13.09.2022 № 70-01/1290) та від 14.07.2023 № 210/01-10 (вх. від 14.07.2023 № 70-01/1605) надало копії «Технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Технічні умови).
- (93) Аналізом наданих КП «КОМУНСЕРВІС» копій Технічних умов, виданих замовникам протягом 2021 року-січня-листопада 2022 року, встановлено, що Підприємством в пункті 8 Технічних умов зазначено: *«На водопровідному вводі водомірний вузол обладнати в приміщенні ЛК-15, Д=15 мм»* (мова оригіналу).
- (94) Таку умову містять, наприклад, Технічні умови, видані замовникам: фізичним особам – *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови від *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови від *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови від *інформація, доступ до якої обмежено*), юридичній особі – *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови від *інформація, доступ до якої обмежено*).
- (95) Згідно з підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630 споживач має право на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.
- (96) Згідно з пунктами 5 та 6 частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:
- вузол обліку – комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також

технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);

- вузол розподільного обліку – вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.

- (97) Відповідно до переліку категорій законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що підлягають періодичній повірці, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 374, лічильники води є законодавчо регульованими засобами вимірювальної техніки (далі – ЗВТ), що підлягають періодичній повірці.
- (98) Пунктом 7 частини першої статті 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» передбачено, що затвердження типу ЗВТ – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип ЗВТ відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу.
- (99) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» сертифікат перевірки типу ЗВТ є документом, який засвідчує, що тип ЗВТ затверджено.
- (100) Абзацом першим частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» встановлено, що призначені органи з оцінки відповідності повідомляють науковому метрологічному центру, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, на ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки (далі – Реєстр), про видані ними сертифікати перевірки типу ЗВТ.
- (101) Відповідно до пунктів 2 та 3 Порядку ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 № 1161, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.08.2016 № 1081/29211 (далі – Порядок № 1161), Реєстр є електронною базою даних, що містить відомості про затвержені типи ЗВТ. Формування та ведення Реєстру забезпечуються науковим метрологічним центром – державним підприємством «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» (далі – ДП «Укрметртестстандарт») шляхом унесення відомостей про затвержені типи ЗВТ та доповнень до них. До Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки вносяться, зокрема, такі відомості: назва та умовне позначення типу ЗВТ; найменування та місцезнаходження виробника ЗВТ.
- (102) Отже, інформація про затвержені типи ЗВТ міститься у Реєстрі, що підтверджує те, що тип ЗВТ відповідає встановленим вимогам і може використовуватися.
- (103) Відповідно до Реєстру, розміщеного на офіційному вебсайті ДП «Укрметртестстандарт» за посиланням <http://www.ukrcsm.kiev.ua>, в Україні виробництво ЗВТ, зокрема, лічильників води здійснюють такі суб'єкти господарювання:
- Філія ДНВП «Об'єднання Комунар» Завод «Комунарсчетмаш» (умовне позначення ЗВТ – СВК-М);
 - МПП «ТАКТ» (умовне позначення ЗВТ – ТАКТ);
 - ПрАТ «Склоприлад» (умовне позначення ЗВТ – ЛВК);

- ТОВ «ТЕХНІКА ВИМІРЮВАНЬ» (умовне позначення ЗВТ – ІРКА);
- ТОВ «НВП «Метрон» (умовне позначення ЗВТ – MDC, MDH, MLF, SDC, SDH);
- ТОВ «НВП «ТЕХНОФЛОУ» (умовне позначення ЗВТ – PREM-W);
- ПАТ «Електротермометрія» (умовне позначення ЗВТ – KB-1,5);
- ТОВ «ГІДРОТЕК» (умовне позначення ЗВТ – E-T...-U);
- ПрАТ «ТАХІОН» (умовне позначення ЗВТ – УВР-Т),
- ДП «НОВАТОР» (ідентифікаційний код юридичної особи – 22987900) (умовне позначення ЗВТ – ЛК);
- ТОВ «НІК-ЕЛЕКТРОНІКА» (умовне позначення НІК – 7011);
- та інші.

- (104) Крім того, на сайті ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НОВАТОР» ((інформація з обмеженим доступом), ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом)), (далі – ТОВ «НОВАТОР») (з 14.02.2024 змінилась назва з ДП «НОВАТОР» на ТОВ «НОВАТОР»), за посиланням <https://www.povator-tm.com/index.php> станом на 04.04.2024 розміщено інформацію про те, що ТОВ «НОВАТОР» виробляє, зокрема, побутові лічильники води ЛК-15.
- (105) Отже, споживач може придбати ЗВТ, виробником якого є, зокрема, один із вищезазначених суб'єктів господарювання, ЗВТ якого внесені до Реєстру.
- (106) Таким чином, визначення КП «КОМУНСЕРВІС» у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного умовного позначення типу ЗВТ – ЛК-15, вказувало на вибір конкретного суб'єкта господарювання, який займався виробництвом лічильника води із цим умовним позначенням, а саме ДП «НОВАТОР».
- (107) Як зазначило КП «КОМУНСЕРВІС» у листі від 14.07.2023 № 210/01-10 (вх. від 14.07.2023 № 70-01/1605), виконання Технічних умов, виданих Підприємством, є обов'язковою умовою для приєднання мереж замовника до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.
- (108) Згідно з інформацією КП «КОМУНСЕРВІС», наданою листом від 14.07.2023 № 210/01-10 (вх. від 14.07.2023 № 70-01/1605), замовниками, яким Підприємством було видано Технічні умови, що містили умову встановити лічильник холодної води ЛК-15, було й встановлено лічильники води ЛК-15Х, наприклад, фізичною особою *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови від *інформація, доступ до якої обмежено*), юридичною особою – *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови від *інформація, доступ до якої обмежено*).
- (109) За результатом аналізу роздрібних цін на лічильники холодної води станом на 04.04.2024, використаних з інтернет-ресурсів, встановлено, наприклад:
- ціна лічильника холодної води Hidrotek виробника ТОВ «ГІДРОТЕК» становила 570,00 грн на вебсайті інтернет-магазину «БУЛЬБА» (м. Лубни) за посиланням <https://bulba.net.ua/hidrotek/>;
 - ціна лічильника холодної води Gross ETR-C(H) 15/110 R50H/40V виробника Gross становила 480,00 грн на вебсайті інтернет-магазину «epicentrk.ua» за посиланням <https://epicentrk.ua/ua/shop/schyetchiki-vody/>;
 - ціна лічильника холодної води ЛК-15-Х виробника ДП «НОВАТОР» становила 600,00 грн, ціна лічильника холодної води Hidrotek становила 499,00 грн на вебсайті інтернет-

магазину «САНТЕХДТАЛЬ» (м. Полтава) за посиланням <https://sdplus.com.ua/ru/kr0008323>;

- ціна лічильника холодної води ЛК-15-Х виробника ДП «НОВАТОР» становила 650,00 грн, ціна лічильника холодної води виробника METRON SDC 1/2 становила 460,00 грн на вебсайті інтернет-магазину «ТермоСвіт» (м. Харків) за посиланням: https://termosvit.com.ua/ua/p1463165769-schetchik-dlya-holodnoj.html?source=merchant_center&gad_source=1&gclid=EAIaIQobChMI3tHVif3uhAMVPzgGABOBEgdWEAQYASABEGIYIPD_BwE;

- ціна лічильника холодної води ЛК-15-Х виробника ДП «НОВАТОР» становила 600,00 грн, ціна лічильника холодної води виробника GIDROTEK Е-Т 1.6-У становила 450,00 грн на вебсайті інтернет-магазину «АкваАрт» за посиланням: <https://aquaart.in.ua/ua/p1649572543-schetchik-holodnoj-vody.html>.

- (110) Наведене свідчить, що вартість лічильника холодної води ЛК-15-Х суттєво різниться від вартості в порівнянні з вартістю лічильників холодної води, наприклад, Gross ETR-C(H) 15/110 R50H/40V, METRON SDC 1/2, GIDROTEK Е-Т 1.6-У, які занесені до Реєстру засобів вимірювальної техніки.
- (111) Отже, Законами України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про питну воду та питне водопостачання», «Про водовідведення та очищення стічних вод» та «Про метрологію та метрологічну діяльність», Правилами № 630, Правилами № 190 (в редакції від 26.11.2012, чинній до 13.07.2021, та в редакції від 13.07.2021) не передбачено визначення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ, а тому дії КП «КОМУНСЕРВІС» щодо встановлення у технічних умовах зазначеної вимоги замовникам, є неправомірними.
- (112) Чинним законодавством передбачено рекомендації виробника/виконавця щодо типу засобу обліку води, який має бути встановлений споживачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, але не передбачено обов'язковості встановлення споживачем засобу обліку води конкретного типу, що вказує на конкретного суб'єкта господарювання, який займається виробництвом лічильника води згідно із умовним позначенням.
- (113) Споживач має право самостійно здійснювати вибір засобу обліку води із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника/виконавця, рекомендацій щодо типу засобу обліку води, переліку засобів обліку води, які занесені до Реєстру засобів вимірювальної техніки або пройшли державну метрологічну атестацію.
- (114) За поясненнями КП «КОМУНСЕРВІС», наданими листом від 29.03.2024 № 75/01-10 (вх. від 29.03.2024 № 70-01/796), у Технічних умовах, виданих замовникам, Підприємство зазначало тип лічильника ЛК-15, виходячи із позначення Л – лічильник, К – крильчастий, 15 – діаметр 15 мм.

4.2. Негативні наслідки дії Відповідача

- (115) Виконання Технічних умов є обов'язковою умовою для приєднання мереж замовників послуг з приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (116) Як вже вище зазначалось, для обліку обсягів споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачі (замовники) можуть встановлювати будь-які засоби обліку холодної води, які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

- (117) Дії КП «КОМУНСЕРВІС» щодо визначення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, оскільки Підприємство могло обмежити право споживача на вибір та встановлення лічильника води, дозволеного до використання за економічно вигідною ціною для споживача.
- (118) Також, враховуючи, що вартість засобу обліку холодної води з умовним позначенням ЛК-15 є вищою від вартості інших лічильників води, споживачі (замовники) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які звернулися до КП «КОМУНСЕРВІС» за отриманням технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, можуть понести додаткові фінансові витрати.
- (119) Окрім цього, зазначення КП «КОМУНСЕРВІС» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення одного конкретного типу засобу обліку холодної води з умовним позначенням ЛК-15, виробником якого є ДП «НОВАТОР», може призвести до підвищення попиту саме на цей тип лічильника, і до зменшення попиту на інші типи лічильників, дозволених до використання, і як наслідок може негативно вплинути на стан конкуренції на ринку виробництва лічильників холодної води, а саме може призвести до обмеження конкуренції на зазначеному товарному ринку.
- (120) Таким чином, визначення КП «КОМУНСЕРВІС» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення одного конкретного типу засобу обліку холодної води, а саме ЛК-15 для встановлення може призвести до ущемлення інтересів споживачів та обмеження конкуренції на ринку виробництва засобів обліку холодної води.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування конкуренції на ринку

- (121) Дії КП «КОМУНСЕРВІС», які полягають у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу ЗВТ для встановлення, були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (122) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (123) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

- (124) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (125) За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (126) Такі дії КП «КОМУНСЕРВІС» були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у визначених територіальних межах, адже у такому випадку споживачі могли б відмовитись від послуг Підприємства, яке встановлює такі умови реалізації товару, наслідком яких є ущемлення їх інтересів.
- (127) Враховуючи вищевикладене, дії КП «КОМУНСЕРВІС», яке протягом періоду 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства, що полягають у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу засобу обліку холодної води, а саме ЛК-15 для встановлення, кваліфіковані Відділенням як зловживання монопольним (домінуючим) становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (128) КП «КОМУНСЕРВІС» листом від 24.04.2024 № 117/01-10 (вх. від 24.04.2024 № 70-01/1042) надано відповідь на подання з попередніми висновки у Справі.
- (129) У листі від 24.04.2024 № 117/01-10 (вх. від 24.04.2024 № 70-01/1042) КП «КОМУНСЕРВІС» зазначило, зокрема, «...в технічних умовах на підключення до центральної мережі водопостачання КП «КОМУНСЕРВІС» зазначає як тип засобу обліку води, лічильник «ЛК-15» (Л-лічильник К-крильчастий 15-діаметр мм.).

Лічильник крильчастий – більш поширений тип приладів, представлених на ринку. Принцип дії механічного пристрою заснований на вимірах споживання води за допомогою обертання крильчатки під водяним напором. Споживання води підсумовується спеціальним рахунковим пристроєм. Механічні витратоміри прості в обслуговуванні і установці, відрізняються нескладною конструкцією. Для його функціонування на потрібна електроенергія.

Крильчасті лічильники – встановлюються на трубопроводі невеликих діаметрів (до 100 мм.) для приватного будинку саме крильчасті лічильники з пропускною спроможністю до 15 кубів на годину є технічно-економічно обґрунтованим варіантом» (мова оригіналу).

- (130) Однак зазначені пояснення Відповідача не спростовують встановлене Відділенням порушення законодавства про захист економічної конкуренції, виходячи з наступного.
- (131) Відповідно до визначень, наведених у статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», та термінів, наведених у пункті 4 розділу I Правил № 190, технічні умови – це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (132) КП «КОМУНСЕРВІС» у листі від 14.07.2023 № 210/01-10 (вх. від 14.07.2023 № 70-01/1605) зазначало, що виконання Технічних умов, виданих Підприємством, є обов'язковою умовою для приєднання мереж замовника до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.
- (133) Зокрема, відповідно до інформації КП «КОМУНСЕРВІС», наданої листом від 14.07.2023 № 210/01-10 (вх. від 14.07.2023 № 70-01/1605), замовниками, яким Підприємством було видано Технічні умови, що містили умову встановити лічильник холодної води ЛК-15, було й встановлено лічильники води ЛК-15Х, наприклад, фізичною особою *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), юридичною особою – *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови від *інформація, доступ до якої обмежено*).
- (134) Замовник послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізична особа, суб'єкт господарювання), який має намір приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, отримавши Технічні умови від КП «КОМУНСЕРВІС», ознайомившись із відповідним пунктом, де вказана вимога щодо встановлення типу лічильника води ЛК-15, може згодитися на вимогу, що є неправомірною, вважаючи, що Підприємство діє згідно з вимогами приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (135) Таким чином, споживач послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення може зазнати додаткових витрат у зв'язку зі встановленням лічильника води конкретного типу, що вказує на вибір відповідного суб'єкта господарювання, який займається виробництвом лічильника води згідно із умовним позначенням, що призведе до ущемлення інтересів споживача.
- (136) Також, листом від 24.04.2024 № 117/01-10 (вх. від 24.04.2024 № 70-01/1042) КП «КОМУНСЕРВІС» надіслало копію наказу Підприємства від 23.04.2024 № 84/о, яким затверджено форму технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та зазначено, що при видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення «в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» форми технічних умов не вказувати встановлення конкретного типу водолічильника» (мова оригіналу).
- (137) Отже, КП «КОМУНСЕРВІС» наразі припинено визначення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу засобу обліку холодної води для встановлення.

5. Висновки у Справі

- (138) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено, висновок Відділення про те, що дії КП «КОМУНСЕРВІС», яке протягом періоду 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на

ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства, які полягали у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу засобу обліку холодної води для встановлення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. Визначення розміру штрафу

- (139) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (140) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (141) Відповідно до копії форми № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2023 рік, наданої до Відділення листом КП «КОМУНСЕРВІС» від 29.03.2024 № 75/01-10 (вх. від 29.03.2024 № 70-01/796), чистий дохід КП «КОМУНСЕРВІС» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2023 рік становить *інформація, доступ до якої обмежено*.

Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 3295-IX від 09.08.2023 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КОМУНСЕРВІС» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом); місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом)) за результатами діяльності протягом періоду 2021-2023 років, січня-березня 2024 року та станом на квітень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем

централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Хорол Лубенського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі Підприємства, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

2. Визнати дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «КОМУНСЕРВІС» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом); місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом)), які полягають у визначенні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення конкретного типу засобу обліку холодної води для встановлення, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КОМУНСЕРВІС» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом)) штраф у розмірі 34 000,00 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК